Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
PEDRA CRUZA VILLALÓNA
izneseno 27. veljače 2014.[1]

Predmet C-374/12

„Valimar“ OOD
protiv
Nachalnik na Mitnitsa Varna

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Varhoven administrativen sad (Bugarska))

„Zajednička gospodarska politika – Damping – Uredba (EZ) br. 384/96 – Željezna ili čelična užad kablovi podrijetlom iz Rusije – Uredba (EZ) br. 1601/2001 – Obveze u vezi cijene – Privremena revizija – Revizija zbog isteka mjera – Uredba (EZ) br. 1279/2007 – Određivanje izvozne cijene – Pouzdanost cijena za izvoz u Zajednicu – Uzimanje u obzir preuzetih obveza u pogledu cijene – Promijenjene okolnosti – Primjena metodologije različite od one koja je korištena prilikom prvotnog ispitnog postupka – Ocjena valjanosti“

1. U ovom predmetu Sudu je upućen zahtjev za prethodnu odluku o ocjeni valjanosti Uredbe Vijeća (EZ) br. 1279/2007 od 30. listopada 2007. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na određenu željeznu ili čeličnu užad i kabele podrijetlom iz Rusije i stavljanju izvan snage antidampinških mjera na uvoz određene željezne ili čelične užadi i kabela podrijetlom iz Tajlanda i Turske[2].

2. Ovo pitanje valjanosti ovisi u bitnome od tumačenja članka 11. stavaka 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 384/96 od 22. prosinca 1995. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice[3], kao odredbe koju je Sud samo rijetko imao priliku tumačiti i primijeniti[4], za razliku od Općeg suda[5].

3. Sud je konkretnije pozvan odgovoriti na pitanje u kojoj mjeri institucije Europske unije mogu u okviru revizije antidampinške mjere određene poduzetniku izvozniku, upotrebljavati „metodologiju“ utvrđivanja njegovih izvoznih cijena različitih od one upotrijebljene u okviru uredbe o uvođenju prvotne mjere, a time utvrditi ono što je obuhvaćeno „promijenjenim okolnostima“ iz članka 11. stavka 9. osnovne uredbe.

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — SL L 285, str. 1., i ispravak SL 2009, L 96, str. 39., SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 40., str. 190. U vezi te uredbe vidjeti presudu Općeg suda Europske unije od 17. prosinca 2010., EWRIA i dr./Komisija (T-369/08, Zb., str. II-6283.).

3 — SL 1996, L 56, str. 1., u daljnjem tekstu: osnovna uredba.

4 — Vidjeti presudu od 19. rujna 2013., Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće (C-15/12 P).

5 — U svojoj presudi od 8. srpnja 2008., Huvis/Vijeće (T-221/05, t. 38. do 60.), Opći sud je poništio uredbu o uvođenju konačne antidampinške pristojbe zato što su institucije povrijedile članak 11. stavak 9. osnove uredbe jer nisu dokazale da je promjena metodologije za usporedbu izvoznih cijena i uobičajene vrijednosti upotrijebljene kod prvotnog ispitnog postupka i kod revizije, bila opravdana zbog postojanja promijenjenih okolnosti. Svojom presudom od 17. studenog 2009., MTZ Polyfilms/Vijeće (T-143/06, Zb., str. II-4133.), Opći sud je poništio uredbu o prekidu revizije antidampinške mjere jer su institucije u njoj utvrdile izvozne cijene odbacujući metodologiju propisanu člankom 2. stavcima 8. i 9. osnovne uredbe, iako nisu navele nikakvu promjenu okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. navedene uredbe. U vezi s ovom odredbom vidjeti također presude Općeg suda od 8. srpnja 2003., Euroalliages i dr./Komisija (T-132/01, Zb., str. II-2359., t. 39. do 44.); od 18. ožujka 2009., Shanghai Excell M&E Enterprise i Shanghai Adeptech Precision/Vijeće (T-299/05, Zb., str. II-565., t. 176. do 178.); od 16. prosinca 2011., Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće (T-423/09, Zb., str. II-8369, t. 54. do 65.), i od 7. veljače 2013., Acron/Vijeće (T-118/10). Ovaj je postupak predmet žalbe:, predmet Acron/Vijeće (C-216/13 P), u tijeku pred Sudom.

I – **Pravni okvir**

A – *Međunarodno pravo*

4. Sporazumom o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.[6], koji se nalazi u Dodatku 1. A Sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994. i odobrenog Odlukom Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994. o sklapanju u ime Europske zajednice, s obzirom na pitanja iz njezine nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskom krugu multilateralnih pregovora (1986. – 1994.)[7].

5. Budući da je cilj osnovne uredbe, kao što proizlazi iz njezine uvodne izjave 5., prenijeti u pravo Unije, u najvećoj mogućoj mjeri, nova i podrobna pravila sadržana u antidampinškom zakoniku iz 1994.[8] odredbe tog zakonika koje su relevantne za rješavanje glavnog postupka bit će citirane po potrebi tijekom daljnjih razmatranja.

B – *Pravo Unije*

1. Osnovna uredba

6. U vrijeme nastanka činjenica u glavnom postupku, primjenjivala se osnovna uredba[9], pri čemu su relevantne odredbe iz njezina članka 2. stavka 8. i 9. i članka 11. stavka 3. i 9.

7. Članak 2. stavak 8. i 9. osnovne uredbe predviđao je:

„8. Izvozna cijena je stvarno plaćena cijena ili naplativa cijena za proizvod koji se prodaje radi izvoza iz zemlje izvoznice u Zajednicu.

9. U slučaju da izvozna cijena ne postoji ili da se čini nepouzdana zbog povezanog odnosa ili kompenzacijskog dogovora između izvoznika i uvoznika, odnosno treće stranke, izvoznu je cijenu moguće izračunati na temelju cijene po kojoj se uvezeni proizvodi prvi put prodaju nezavisnom kupcu odnosno, ako se ne preprodaju nezavisnom kupcu ili ako se ne preprodaju u stanju u kojem su uvezeni, na nekoj drugoj razumnoj osnovi.

[...]“

8. Članak 11. stavak 9. osnovne uredbe predviđao je:

„U svim ispitnim postupcima za reviziju ili povrat koji se provode prema ovom članku, Komisija, pod uvjetom da se okolnosti nisu promijenile, primjenjuje istu metodologiju koju je primijenila u ispitnom postupku koji je doveo do pristojbe, vodeći pritom računa o članku 2., a posebno o stavcima 11. i 12. tog članka, kao i o članku 17.“

9. Druge relevantne odredbe osnovne uredbe bit će citirane po potrebi tijekom daljnjih razmatranja.

6 — SL 1994, L 336, str. 103., SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 112., u daljnjem tekstu: antidampinški zakonik iz 1994.

7 — SL L 336, str.1., SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 3.

8 — Vidjeti osobito presudu od 9. siječnja 2003., Petrotub i Republica (C-76/00 P, Zb., str. I-79., t. 56.).

9 — Ta je uredba poslije zamijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 1225/2009 od 30. studenoga 2009. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice (SL L 343, str. 51., i ispravak SL 2010, L 7, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 30., str. 202.). Glavne odredbe osnovne uredbe u ovom predmetu ostaju neizmijenjene u novoj uredbi.

2. Prvotna antidampinška uredba i odluka o prihvaćanju obveza u vezi cijena

10. Vijeće Europske unije donijelo je 2. kolovoza 2001. Uredbu Vijeća (EZ) br. 1601/2001 o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i o naplati konačnih antidampinških pristojbi uvedenih na uvoz određene željezne ili čelične užadi i kabela podrijetlom iz Češke Republike, Rusije, Tajlanda i Turske [10]. U skladu s njezinim člankom 1. stavkom 2., na uvoz određene željezne ili čelične užadi i kabela podrijetlom iz Rusije primjenjivala se antidampinška pristojba po stopi od 50,7%.

11. U uvodnoj izjavi 87. Uredbe br. 1601/2001 navodi se da su uslijed izostanka novih podataka o izvoznoj cijeni potvrđena privremena utvrđenja u uvodnoj izjavi 107. privremene uredbe [11] . Ova potonja je odredila da je za proizvođača izvoznika koji surađuje izvozna cijena utvrđena na temelju cijena koje su plaćene ili su trebale biti plaćene.

12. Komisija je 26. srpnja 2001. donijela Odluku 2001/602/EZ o prihvaćanju obveza preuzetih u okviru antidampinškog postupka u pogledu uvoza određenih željeznih ili čeličnih kabela podrijetlom iz Češke Republike, Republike Koreje, Malezije, Rusije, Tajlanda i Turske i o zatvaranju postupka o uvozu podrijetlom iz Republike Koreje i Malezije [12]. Članak 1. te odluke određuje da se prihvaćaju obveze u vezi cijene koje je preuzelo dioničko društvo Cherepovetsky Staleprokatny Zavod OAO [13].

3. Uredba koja se odnosi na reviziju prvotnih antidampinških pristojbi i odluka o stavljanju izvan snage odluke o prihvaćanju obveza u vezi cijene

13. ChSPZ je 2004., sukladno članku 11. stavku 3., osnovne uredbe zatražio djelomičnu privremenu reviziju [14].

14. Komisija je 10. kolovoza 2004. pokrenula zatraženi postupak revizije [15].

15. Dana 1. siječnja 2006., ChSPZ je postao Closed Joint Stock Company Severstal-Metiz [16], sa sjedištem u Čerepovcu (Rusija) nakon spajanja s Open Joint Stock Company Orlovsky Staleprokatny Zavod i SSM-om [17].

16. Komisija je 3. kolovoza 2006. također pokrenula reviziju zbog isteka antidampinških mjera uvedenih Uredbom br. 1602/2001 [18].

10 — SL L 211, str.1.

11 — Uredba Komisije (EZ) br. 230/2001 od 2. veljače 2001. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz određenih željeznih i čeličnih kablova podrijetlom iz Češke Republike, Rusije, Tajlanda i Turske i o prihvaćanju obveza preuzetih od strane određenih čeških i turskih izvoznika (SL L 34, str. 4.).

12 — SL L 211, str. 47.

13 — U daljnjem tekstu: ChSPZ.

14 — Vidjeti uvodne izjave 4. do 7. Uredbe br. 1279/2007.

15 — Vidjeti SL C 2002 od 10. kolovoza 2004., str. 12.

16 — U daljnjem tekstu: SSM.

17 — Vidjeti Obavijest o antidampinškim mjerama primjenjivim na uvoz u Zajednicu željeznih i čeličnih određenih kablova podrijetlom, među ostalim, iz Rusije: izmjena naziva društva čija je obveza prihvaćena (SL 2006, C 51, str. 2.).

18 — Obavijest o otvaranju revizije zbog isteka antidampinških mjera primjenjivih na uvoz određenih željeznih i čeličnih kablova podrijetlom iz Rusije, Tajlanda i Turske te djelomične privremene revizije antidampinških mjera primjenjivih na uvoz određenih željeznih i čeličnih kablova podrijetlom iz Turske (SL 2006, C 181, str. 15.).

17. Vijeće je 30. listopada 2007. donijelo Uredbu br. 1279/2007 koja se odnosi na prekid revizije zbog isteka mjera te prekid djelomične privremene revizije koju je osobito zatražio SSM. U skladu s člankom 1. stavkom 2. te uredbe uvoz u Uniju određene željezne ili čelične užadi i kabela proizvedenih od strane SSM-a podliježe konačnoj antidampinškoj pristojbi po stopi od 9,7%. Navedena uredba određuje također da obveze u vezi cijene osobito one koje je preuzeo SSM nakon konačne objave nisu bile prihvatljive u smislu članka 8. stavka 2. osnovne uredbe [19].

18. Glavne uvodne izjave Uredbe br. 1279/2007 koje su relevantne za rješavanje glavnog postupka i koje se tiču utvrđivanja izvoznih cijena SSM-a, bit će u cijelosti i po potrebi prikazane po potrebi u razmatranjima koja slijede.

19. Odlukom od istog dana Komisija je stavila izvan snage svoju Odluku 2001/602 o prihvaćanju obveza SSM-a u vezi cijene [20].

C – *Bugarsko pravo*

20. Članak 214. Carinskog zakona (Zakon za mitnitsite, u daljnjem tekstu: ZM), koji uređuje povrat carinskih pristojbi, predviđa:

„1) Povrat carinskih pristojbi povrat je cjelokupnog iznosa ili jednog dijela iznosa carinskih pristojbi plaćenih prilikom uvoza ili izvoza.

2) Povrat se izvršava ako je nesporno da carinske pristojbe nisu trebale biti naplaćene, odnosno da je postojalo oslobođenje od njihova plaćanja ili ako je temelj naplate prestao postojati.“

II – **Činjenice u glavnom postupku**

21. „Valimar“ OOD [21] je bugarsko društvo čija je djelatnost uvoz užadi, kablova i slične robe od čelika različitog porijekla, među kojima i ona koju proizvodi SSM.

22. Prilikom uvoza u Bugarsku (na nepoznati datum) kablova od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Rusije, koje je izvezao SSM, u okviru postupka za puštanje u slobodni promet za posebnu namjenu, društvo Valimar moralo je platiti na temelju Uredbe br. 1279/2007 antidampinšku pristojbu od 9,7% u ukupnom iznosu od 2 117,01 bugarskih leva (BGN).

23. Valimar je 25. siječnja 2011. kod Teritorialno Mitnichesko upravlenie Varna (teritorijalna carinska uprava u Varni) podnio zahtjev da utvrdi da su carinske pristojbe neopravdano naplaćene s obzirom na članak 214. ZM-a i članak 236. Uredbe Vijeća 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice [22]. On ističe da je Uredba br. 1279/2007 nevaljana i da mu se antidampinške pristojbe, koje je platio, moraju vratiti.

24. Odlukom od 24. veljače 2011. Nachalnik na Mitnitsa Varna (carinski načelnik grada Varne) odbio je zahtjev kao neosnovan i bespredmetan, a koju odluku je potvrdio direktor carinske uprave 12. travnja 2011.

25. Valimar je 24. veljače 2011. podnio tužbu pred Administrativen sad Varna (upravni sud u gradu Varni) koji je odbio tu tužbu presudom od 8. studenog 2011.

19 — Vidjeti uvodnu izjavu 202. Uredbe br. 1279/2007.

20 — Odluka Komisije 2007/704/EZ od 30. studenog 2007. o stavljanju izvan snage Odluke 2001/602 (SL L 285, str. 52.).

21 — U daljnjem tekstu: Valimar.

22 — SL L 302, str.1., SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, svezak 2., str. 110.

26. Zbog toga se Valimar žalio u kasacijskom postupku pred Varhoven administrativen sad (vrhovni upravni sud), ističući osobito da je Uredba br. 1279/2007 nevaljana jer je donesena kršenjem članka 11. stavka 9. osnovne uredbe u vezi s njezinim člankom 2. stavkom 8. Naime, Vijeće je radi utvrđivanja izvoznih cijena SSM-a primijenilo metodologiju različitu od one primijenjene u Uredbi br. 1601/2001 o uvođenju prvotne antidampinške pristojbe, a da ta razlika nije opravdana promijenjenim okolnostima u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe.

III – **Prethodna pitanja i postupak pred Sudom**

27. U ovim je okolnostima Varhoven administrativen sad odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 11. stavke 9. i 10. prvi podstavak (osnovne) uredbe zajedno s njezinim člankom 2. stavcima 8. i 9., tumačiti u smislu da, ako se ne dokaže promjena okolnosti u smislu (navedenog) članka 11. stavka 9., te odredbe imaju prednost pred bilo kojom ovlasti institucija koje proizlaze iz članka 11. stavka 3. u okviru određivanja izvozne cijene, što, primjerice u slučaju Uredbe br. 1279/2007, uključuje prešutno odobrenje institucijama da ocijene buduću pouzdanost izvoznih cijena (SSM-a) uspoređujući te cijene s najmanjim cijenama koje su rezultat preuzimanja obveze u pogledu cijene, kao i primijenjene cijene na izvoz prema trećim zemljama? Utječe li na odgovor na to pitanje činjenica da su institucije, kao u slučaju (SSM-a) i Uredbe (br. 1279/2007), prilikom izvršavanja svojih ovlasti ocjene trajnosti promijenjenih okolnosti koje se odnose na postojanje dampinga, sukladno članku 11. stavku 3., odlučile izmijeniti antidampinške mjere (smanjivanjem stope antidampinške pristojbe)?

2. Proizlazi li iz odgovora na prvo pitanje da je Komisija - u okolnostima predviđenima dijelom Uredbe br. 1279/2007 koji se odnosi na određivanje izvoznih cijena (SSM-a) i vodeći računa o činjenici da ta uredba izričito ne utvrđuje promjenu (okolnosti) u smislu članka 11. stavka 9. (osnovne uredbe) koja bi opravdala primjenu nove metodologije - trebala primijeniti istu metodologiju za određivanje izvoznih cijena koju je primijenila prilikom prvotnog ispitivanja, odnosnu metodologiju predviđenu u članku 2. stavku 8. osnovne uredbe?

3. Vodeći računa o odgovorima na prvo i drugo pitanje: je li dio Uredbe Vijeća br. 1279/2007 koji se odnosi na određivanje i izricanje pojedinačnih antidampinških mjera na uvoz čelične užadi i kablova proizvedenih od strane društva (SSM) usvojen kršeći članak 11. stavke 9. i 10. osnovne uredbe, zajedno s člankom 2. stavkom 8. iste uredbe, odnosno na pravno nevaljanom temelju, i treba li se u tom slučaju taj dio proglasiti ništavim?“

28. Tuženik u glavnom postupku, bugarska vlada te Vijeće i Komisija podnijeli su pisana očitovanja. Valimar, tuženik u glavnom postupku, bugarska vlada te Vijeće i Komisija također su iznijeli usmena očitovanja na raspravi održanoj 13. studenog 2013.

IV – **Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku**

29. Tuženik u glavnom postupku i bugarska vlada ističu da je zahtjev za prethodnu odluku na temelju sudske prakse TWD Textilwerke Deggendorf[23], nedopušten. Naime, na Valimar se u njegovu svojstvu isključivog uvoznika SSM-a izravno i pojedinačno odnosila Uredba br. 1279/2007 u smislu četvrtog stavka članka 230. UEZ-a tako da je morao izravno osporiti valjanost te uredbe tužbom za poništenje

23 — Presuda od 9. ožujka 1994. (C-188/92, Zb., str. I-833.).

predviđenom ovom potonjom odredbom, u rokovima predviđenim u petom stavku članka 230. UEZ-a. Nasuprot tomu, sud koji je uputio zahtjev zastupao je suprotno stajalište, ističući da je Valimar bio nezavisni uvoznik koji nije povezan sa SSM-om i da nije sudjelovao u postupku donošenja navedene uredbe. Niti Vijeće niti Komisija nisu istaknuli prigovor nedopuštenosti zahtjeva.

30. Tijekom rasprave, Valimar je naveo da se, s jedne strane, iako on uvozi u Bugarsku, među ostalim, proizvode SSM-a, ne može smatrati da je on njegov trgovinski predstavnik ili da je s njim sklopio ugovor o isključivom zastupanju. On ističe, s druge strane, da na dan pokretanja postupka revizije [24], Republika Bugarska nije još bila članica Unije [25] i da on nije uvozio odnosne proizvode, tako da se ne može smatrati da je mogao podnijeti tužbu protiv Uredbe br. 1279/2007 na dan njena donošenja.

31. Iz gore navedene presude TWD Textilwerke Deggendorf proizlazi da je fizička i pravna osoba, koja pred nacionalnim sudom putem prigovora ističe nezakonitost akta Unije, prekludirana, ako je mogla pobijati navedeni akt izravnom tužbom za poništenje predviđene u članku 263. UFEU-a, a to je propustila učiniti u rokovima predviđenima u toj odredbi. Zahtjev za prethodnu odluku o ocjeni valjanosti sastavljen u takvom kontekstu mora se stoga proglasiti nedopuštenim.

32. Međutim, iz sudske prakse Suda također proizlazi da se taj „prigovor usporedne tužbe“ može istaknuti protiv fizičke ili pravne osobe [26] samo pod uvjetom da je „očito“ [27] da je ona bila ovlaštena podnijeti izravnu tužbu za poništenje ili ako je utvrđeno da je ona mogla „bez ikakve sumnje“ podnijeti takvu tužbu za poništenje [28] ili da je ona nedvojbeno ili nesporno [29] bila ovlaštena podnijeti takvu tužbu za poništenje i da je o tom pravu bila obaviještena [30].

33. Sud je u tom pogledu odlučio da se mora smatrati da se na poduzetnika uvoznika, povezanog s poduzetnikom za kojeg važi antidampinška pristojba i čija je prodajna cijena temelj za izračunavanje izvozne cijene koja je upotrijebljena u uredbi o utvrđivanju navedene pristojbe, ta uredba izravno i pojedinačno odnosi i da on „bez ikakve sumnje“ ima pravo na izravnu tužbu za poništenje pred sudom Unije [31].

34. Međutim, Valmar, kao što proizlazi iz njegova usmenog očitovanja i pojašnjenja suda koji je uputio zahtjev, nije povezan sa SSM-om i njegove prodajne cijene nisu temelj za određivanje izvoznih cijena SSM-a tako da se nije moglo smatrati da se nalazio u situaciji koja je analogna situaciji predmetnog poduzetnika u predmetu povodom kojeg je donesena gore navedena presuda Nachi Europe.

24 — To je u ovom slučaju uslijedilo 10. kolovoza 2004.

25 — Ugovor o pristupanju Republike Bugarske Europskoj uniji, potpisan u Luxembourgu 25. travnja 2005., u skladu s njegovim člankom 4. stupio je na snagu 1. srpnja 2007. (SL 2005, L 157, str. 11.) kao i Akt o uvjetima pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija (SL 2005, L 157, str. 203.).

26 — Taj prigovor ne može uspjeti kada zahtjev za ocjenu valjanosti nije podnijela fizička ili pravna osoba, već ga je po službenoj dužnosti istaknuo sud koji je uputio zahtjev. Vidjeti presudu od 10. siječnja 2006., Cassa di Risparmio di Firenze i dr. (C-222/04, Zb., str. I-289., t. 72. do 74).

27 — Presude od 12. prosinca 1996., Accrington Beef i dr. (C-241/95, Zb., str. I-6699., t. 15.); od 11. studenog 1997., Eurotunnel i dr. (C-408/95, Zb., str. I-6315., t. 29.), i od 23. veljače 2006., Atzeni i dr. (C-346/03 i C-529/03, Zb., str. I-1875., t. 30. do 34.).

28 — Presude od 30. siječnja 1997., Wiljo (C-178/95, Zb., str. I-585., t. 21.); od 15. veljače 2001., Nachi Europe (C-239/99, Zb., str. I-1197., t. 30.); od 20. rujna 2001., Banks (C-390/98, Zb., str. I-6117., t. 111.); od 22. listopada 2002., National Farmers' Union (C-241/01, Zb., str. I-9079., t. 35. i 36.); od 18. srpnja 2007., Lucchini (C-119/05, Zb., str. I-6199., t. 54. do 56.); od 29. lipnja 2010., E i F (C-550/09, Zb., str. I-6213., t. 46. do 48.); od 17. veljače 2011., Bolton Alimentari (C-494/09, Zb., str. I-647., t. 22. i 23.); od 9. lipnja 2011., Comitato «Venezia vuole vivere» i dr./Komisija (C-71/09 P, C-73/09 P i C-76/09 P, Zb., str. I-4727., t. 58.), i od 27. studeni 2012., Pringle (C-370/12, t. 41. i 42.).

29 — Gore navedena presuda E i F (t. 52.).

30 — Gore navedena presuda Eurotunnel i dr. (t. 28.).

31 — Gore navedena presuda Nachi Europe (t. 38. do 40.).

35. Stoga što se ne može smatrati da je Valimar bez ikakve sumnje bio ovlašten podnijeti svoju izravnu tužbu za poništenje Uredbe br. 1279/2007, zahtjev za prethodnu odluku ne može se proglasiti nedopuštenim. Također se može dodati u tom pogledu da se društvo Valimar, stoga što su odredbe Uredbe br. 1279/2007 odnosile na njega putem nacionalnih mjera za provedbu Uredbe br. 1279/2007, nije moglo pozvati na odredbe četvrtog podstavka članka 263. UFEU-a, pod pretpostavkom njihove primjenjivosti, na temelju kojih fizičke ili pravne osobe mogu pokrenuti postupke protiv regulatornog akta koji se izravno odnosi na njih, a ne podrazumijeva provedbene mjere [32].

V – **Uvodna očitovanja o predmetu glavnog postupka i formulacija prethodnih pitanja**

36. U okviru zahtjeva za prethodnu odluku, sud koji ga je uputio postavlja Sudu dva pitanja o tumačenju u bitnome stavaka 3. i 9. članka 11. osnovne uredbe i pitanje o ocjeni valjanosti Uredbe br. 1279/2007 koja su usko povezana i nisu lišena određene složenosti. Stoga što ta složenost proizlazi iz dvojnosti Uredbe br. 1279/2007, čini se svrsishodnim prije pojašnjenja pitanja staviti ovo potonje u regulatorni kontekst čiji je dio.

A – *Glavne odredbe osnovne uredbe u vezi s revizijom antidampinških mjera*

37. Članak 11. osnovne uredbe, posvećen trajanju antidampinških mjera i osobito njihovoj reviziji, određuje u svom stavku 1. da antidampinška mjera ostaje na snazi samo u vremenu i mjeri potrebnoj za uklanjanje antidampinga koji uzrokuje štetu. Njegov stavak 2. predviđa da antidampinška mjera ističe u načelu pet godina od uvođenja pri čemu je određeno da se revizija po isteku pokreće na inicijativu Komisije, na zahtjev proizvođača Unije ili u njihovo ime, a ta revizija može dovesti do nastavka primjene ili povlačenja mjere.

38. Članak 11. stavak 3. prvi podstavak osnovne uredbe predviđa da se antidampinška mjera također može prije njezina isteka revidirati, ako je opravdano, na inicijativu Komisije, na zahtjev države članice, na zahtjev odnosnih izvoznika, uvoznika ili proizvođača Unije, pod uvjetom da je u tom slučaju istekao rok od najmanje godinu dana od uvođenja konačne mjere i da zahtjev sadrži dostatne dokaze koji potkrepljuju potrebu za privremenom revizijom.

39. U skladu s člankom 11. stavkom 3. prvim podstavkom osnovne uredbe, privremena se revizija pokreće ako zahtjev sadrži dostatne dokaze da „više nije potreban nastavak primjene mjere da bi se uklonio učinak dampinga“i/ili da „nastavak ili ponavljanje štete nije vjerojatno ako se mjera ukloni ili izmijeni, odnosno da postojeća mjera nije ili nije više dostatna kako bi suzbila damping koji nanosi štetu“.

40. Članak 11. stavak 3. treći podstavak osnovne uredbe određuje da Komisija tijekom ispitnog postupka privremene revizije može, osobito, razmotriti „jesu li se znatno promijenile okolnosti u pogledu dampinga i štete“ [33] ili „postižu li se postojećim mjerama željeni rezultati u uklanjanju prethodno utvrđene štete“, uzimajući u obzir utvrđivanje svih relevantnih dokaza [34].

41. Naposljetku, članak 11. stavak 9. osnovne uredbe utvrđuje opće pravilo prema kojem u svim ispitnim postupcima za reviziju, Komisija, „pod uvjetom da se okolnosti nisu promijenile“, mora primijeniti istu metodologiju koju je primijenila u prvotnom ispitnom postupku, vodeći pritom računa o odredbama članka 2. navedene uredbe.

32 — Vidjeti po analogiji presudu od 19. prosinca 2013., Telefónica/Komisija (C-274/12 P, još neobjavljeno u Zborniku, t. 36. i 58.).

33 — Ovdje se mora privremeno pojasniti da promjena okolnosti kako je navedena u članku 11. stavku 3. trećem podstavku osnovne uredbe ne odgovara nužno promjeni okolnosti iz članka 11. stavka 9. navedene uredbe.

34 — Vidjeti članak 11. stavak 3. treći podstavak osnovne uredbe.

B – *Složenost Uredbe br. 1279/2007*

42. Kao što proizlazi iz gornjeg opisa pravnog okvira, Uredba br. 1279/2007 predstavlja istovremeno „uredbu djelomične privremene revizije“antidampinške pristojbe određene SSM-u Uredbom br. 1601/2001 koja je donesena osobito na zahtjev SSM-a [35], i „uredbu revizije zbog isteka konačnih mjera“ uvedenih istom Uredbom br. 1601/2001, koja je donesena na zahtjev Odbora Saveza industrije metalnih kabela Europske unije [36].

43. Posljedično, Uredba br. 1279/2007 donesena je na temelju članka 11. stavka 3. osnovne uredbe u odnosu na djelomičnu privremenu reviziju i na temelju članka 11. stavka 2. osnovne uredbe u odnosu na reviziju zbog isteka konačnih mjera [37].

44. Ta složenost Uredbe br. 1279/2007 objašnjava sa svoje strane složenost pitanja suda koji je uputio zahtjev.

45. U tom se pogledu mora prije svega istaći, da za razliku od revizija zbog isteka mjera, koje dopuštaju samo stavljanje izvan snage uvedene pristojbe ili njezino održavanje na istoj razini, privremene revizije mogu dovesti do izmjene pristojbi [38]. Ta razlika između dva postupka djelomično razjašnjava, kao što ćemo vidjeti, smisao i doseg prvog prethodnog pitanja suda koji je uputio zahtjev.

46. Osim toga, institucije su na temelju istih raspoloživih podataka i njihove analize donijele odluku u odnosu na djelomičnu privremenu reviziju i reviziju zbog isteka mjera donesenih Uredbom br. 1601/2001, unatoč činjenici da se razdoblja obuhvaćena ispitnim postupcima ne poklapaju.

47. Uvodna izjava 41. Uredbe br. 1279/2007 navodi u tom pogledu da su „zbog dosljednosti“institucije prvo ispitale postoji li damping tijekom razdoblja ispitnog postupka u okviru revizije i bi li bilo vjerojatno da bi istek mjera doveo do njegova nastavljanja. Potom su te institucije ispitale za svaku pojedinu zemlju „moguće posljedice privremenih revizija na nalaze Izvorne uredbe“.

C – *Moj pristup problemu istaknutom u ovom predmetu*

48. Prethodna pojašnjenja su neophodna za shvaćanje smisla i dosega pitanja postavljenih u zahtjevu za prethodnu odluku, od kojih neka nisu lišena određene složenosti.

49. Prvo pitanje sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu, koji polazi od pretpostavke da nije dokazano postojanje promijenjenih okolnosti koje opravdavaju promjenu metodologije utvrđivanja izvoznih cijena u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, sud koji je uputio zahtjev pita se primjenjuju li se u takvoj situaciji odredbe članka 11. stavka 3. navedene uredbe, a osobito one u vezi pouzdanosti i učinkovitosti izvoznih cijena. U drugom dijelu taj se sud pita u svrhu davanja odgovora na prethodno pitanje mora li se voditi računa o tome da su institucije izmijenile antidampinške pristojbe SSM-a te ih, konkretno, smanjile.

50. Drugo prethodno pitanje suda koji je uputio zahtjev sastavljeno je puno jednostavnije. Taj se sud pita jesu li institucije vodeći računa o tome da Uredba br. 1279/2007 izričito ne određuje promjenu okolnosti koja opravdava promjenu metodologije utvrđivanja izvoznih cijena SSM-a u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, morale primijeniti metodologiju koja je primijenjena u okviru prvotnog ispitnog postupka.

35 — Vidjeti uvodnu izjavu 4. Uredbe br. 1279/2007.

36 — Vidjeti uvodnu izjavu 13. Uredbe br. 1279/2007.

37 — U svojoj preambuli Uredba br. 1279/2007 navodi dvije odredbe osnovne uredbe.

38 — To izričito proizlazi iz članka 11. stavka 3. trećeg podstavka osnovne uredbe koji predviđa slučaj u kojem postojeća antidampinška mjera nije ili nije više dovoljna za suzbijanje dampinga koji uzrokuje štetu. Vidjeti u tom pogledu presudu od 11. veljače 2010., Hoesch Metals and Alloys (C-373/08, Zb., str. I-951., t. 76. do 78.).

51. Treće pitanje je još jednostavnije jer se odnosi na zaključke koje treba izvući iz odgovora na prva dva pitanja. Sud koji je uputio zahtjev se pita mora li Uredba br. 1279/2007, u mjeri u kojoj mijenja metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena SSM-a i bez utvrđenja promjene okolnosti, biti djelomično poništena jer se zasniva na pravno nevaljanom temelju.

52. Na sljedeći način ću oblikovati svoj odgovor na pitanja sastavljena u okviru ovog zahtjeva za prethodnu odluku. Počet ću s vrlo izravnim davanjem niječnog odgovora na prvi dio tako sastavljenog prvog pitanja, i to kako slijedi. Pitanje je li poštovano pravilo iz članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, prema kojem promjena metodologije utvrđivanja izvoznih cijena može nastupiti samo u slučaju promijenjenih okolnosti, ne „prethodi“ pitanju je li bilo promjene okolnosti koje opravdavaju povlačenje ili promjenu antidampinške mjere u smislu članka 11. stavka 3. navedene uredbe. Suprotno onomu što se čini da sud koji je uputio zahtjev predlaže svojim prvim pitanjem, primjenjivost odredbi članka 11. stavka 3. osnovne uredbe ne uvjetuje promjena okolnosti iz članka 11. stavka 9. te uredbe. Nasuprot tomu se u okviru primjene članka 11. stavka 3. navedene uredbe mora ispitati pitanje eventualne primjene članka 11. stavka 9. iste uredbe.

53. Na prvi dio prvog pitanja, onako kako je sastavljen, valja odgovoriti niječno: utvrđenje da se okolnosti nisu promijenile u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe ne može dovesti do toga da institucije zanemaruju odredbe članka 11. stavka 3. te uredbe. Doduše, i iz razloga koje ću iznijeti u nastavku, taj mi se odgovor sam po sebi ne čini dovoljnim.

54. Naime da bi se sudu koji je uputio zahtjev dao odgovor koji bi mu bio koristan, smatram da je potrebno ispitati, u prvom redu, je li točno utvrđenje u Uredbi br. 1279/2007 o tome da u mjeri u kojoj se okolnosti nisu značajno promijenile u smislu članka 11. stavka 3. osnovne uredbe, nije bilo potrebno ukloniti antidampinške pristojbe. Moglo bi se prigovoriti da je sud koji je uputio zahtjev nije doveo u pitanje oblik prema kojem je Uredba br. 1279/2007 analizirala moguću pouzdanost izvoznih cijena SSM-a, već samo promjenu metodologije izračuna tih pristojbi. Međutim, čini mi se da je neophodno voditi računa o načinu na koji je Uredbom br. 1279/2007 analizirana pouzdanost izvoznih cijena SSM-a radi točne procjene načina na koji se njome obradilo pitanje metodologije utvrđivanja izvoznih cijena.

55. Stoga ću tek nakon toga na temelju zaključaka donesenih u okviru skiciranog pitanja, ispitati ono što predstavlja srž problema koji je istaknuo sud koji je uputio zahtjev, to jest je li promjena metodologije za utvrđivanje izvoznih cijena nastupila u skladu s člankom 11. stavkom 9. osnovne uredbe. U tom okviru ispitat ću naposljetku mora li se uzeti u obzir okolnost da se Uredbom br. 1279/2007 smanjila mjera određena SSM-u i je li odlučujuće da ovaj potonji nije izričito utvrdio postojanje promijenjenih okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe. Odgovor na treće pitanje suda koji je uputio zahtjev, proizaći će odmah iz odgovora na prva dva pitanja.

56. Naposljetku, morat će se u okviru tog ispitivanja, voditi računa o tome da prema ustaljenoj praksi Suda, u skladu s kojom institucije Unije u području zajedničke trgovinske politike, i osobito u području trgovinskih zaštitnih mjera, imaju široke diskrecijske ovlasti zbog složenosti ekonomske, političke i pravne situacije koju trebaju ispitati [39], tako da sud Unije mora ograničiti svoj nadzor na provjeru poštovanja pravila postupka, materijalnu točnost činjenica koje su uzete u obzir prilikom pobijanog izbora, nepostojanje očite pogreške prilikom ocjene tih činjenica odnosno nepostojanje zlouporabe ovlasti [40].

39 — Vidjeti osobito presude od 4. listopada 1983., Fediol/Komisija (191/82, Zb., str. 2913., t. 26.), i od 27. rujna 2007., Ikea Wholesale (C-351/04, Zb., str. I-7723., t. 40.).

40 — Vidjeti presudu od 7. svibnja 1987., NTN Toyo Bearing i dr./Vijeće (240/84, Zb., str. 1809., t. 19.), i gore navedenu presudu Ikea Wholesale (t. 41.).

VI – **Postojanje izmijenjenih okolnosti u smislu članka 11. stavka 3. osnovne uredbe**

57. Poduzetnik izvoznik na kojeg se odnosi antidampinška mjera i koji zahtijeva njezino povlačenje mora dokazati da su se okolnosti u vezi dampinga i štete značajno promijenile.

58. Nadzor, koji Komisija treba provesti u tom pogledu, može je navesti da provede ne samo „retrospektivnu analizu“razvoja situacije, računajući od uvođenja konačne početne mjere, kako bi ocijenila nužnost održavanja mjere ili njene izmjene u cilju uklanjanja učinka dampinga koji je uzrok štete, već i „analizu budućeg“ vjerojatnog razvoja situacije, računajući od usvajanja mjere revizije, u svrhu ocjene vjerojatnosti povlačenja ili izmjene konačne mjere [41].

59. U ovom slučaju, institucije su zaključile da radi ocjene svrsishodnosti revizije koju je zatražio SSM, one moraju u prisutnosti obveza u vezi cijena koje je on preuzeo, napraviti temeljitu analizu pouzdanosti i učinkovitosti njegovih izvoznih cijena. One su tako ispitale izvozne cijene SSM-a u okviru ocjene nastavka i/ili ponavljanja dampinga [42] i u okviru ocjene trajnosti promijenjenih okolnosti [43].

60. One su ocijenile da su zbog obveza u vezi cijene koje je preuzeo SSM, cijene za izvoz iz Zajednice koje je on primjenjivao tijekom ispitnog postupka privremene revizije [44] bile umjetne, neučinkovite i stoga nepouzdane [45], da nisu mogle poslužiti za utvrđivanje granice dampinga i da su se slijedom toga morale izračunati vodeći računa o njegovim izvoznim cijenama u treće zemlje.

61. Pojašnjeno je da se trebalo u tom pogledu voditi računa o prošlom ponašanju (retrospektivna analiza) i o mogućem budućem ponašanju (prospektivna analiza) [46].

62. Naime, taj zaključak počiva, s jedne strane, što se tiče prošlosti, na utvrđenju da su izvozne cijene koje je primjenjivao SSM u državama člancima Zajednice s petnaest članica i koje su ograničene obvezama u vezi cijene, bile „niže“od onih koje su primjenjivane, prije njihova pristupanja, u deset država članica koje su pristupile Unije tijekom ispitnog postupka privremene revizije [47] , te „značajno niže“ od onih koje su primjenjivane u trećim državama odnosno „u prosjeku bitno niže“od njih [48], u koje su, međutim, izvezene značajno veće količine [49]. Utvrđeno je i da je ispitnim postupkom „zaključeno da je dotični proizvod prodan po dampinškim cijenama u zemljama koje nisu članice EU-a“ [50].

41 — U vezi s dvostrukim nadzorom vidjeti osobito bkp Development, Research & Consulting, Evaluation of the European Union's Trade Defence Instruments, Final Evaluation Study, 27. veljače 2012., Ugovor br. SI2.581682, osobito str. 402.

42 — Uvodne izjave 41. do 102. i konkretnije 59. do 63. Uredbe br. 1279/2007.

43 — Uvodne izjave 103. do 134. i konkretnije 107. do 112. Uredbe br. 1279/2007.

44 — Uvodna izjava 28. Uredbe br. 1279/2007 određuje da se to razdoblje protezalo od 1. srpnja 2003. do 30. lipnja 2004.

45 — Vidjeti uvodnu izjavu 61. Uredbe br. 1279/2007.

46 — Vidjeti uvodnu izjavu 61. Uredbe br. 1279/2007.

47 — Ugovor o pristupanju deset predmetnih država članica Europskoj uniji, potpisan u Ateni 16. travnja 2003., stupio je na snagu 1. svibnja 2004. u skladu sa svojim člankom 2. stavkom 1. (SL 2003., L 236, str. 17.), kao i Akt o uvjetima pristupanja Europskoj uniji Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbe Ugovora na kojima se temelji Europska unija (SL 2003, L 236, str. 33.).

48 — Vidjeti uvodnu izjavu 63. Uredbe br. 1279/2007.

49 — Vidjeti uvodnu izjavu 107. Uredbe br. 1279/2007.

50 — Vidjeti uvodnu izjavu 110. Uredbe br. 1279/2007.

63. Zaključak institucija se zasniva – s druge strane, što se tiče budućnosti – na prospektivnoj ocjeni budućeg ponašanja SSM-a u pogledu izvoza [51] konkretnije i u bitnome na vjerojatnosti da bi s prestankom obveza u vezi cijene [52] i vodeći računa o njegovim proizvodnim kapacitetima, SSM prodao svoje proizvode u značajnim količinama na tržištu Unije po dampinškim cijenama [53].

64. Stoga iz prethodnih razmatranja proizlazi da su institucije zaključile da nije trebalo ukloniti antidampinške mjere određene SSM-u jer on nije dokazao održivost „promijenjenih okolnosti“u preciznom smislu članka 11. stavka 3. osnovne uredbe u pogledu njegovih izvoznih cijena [54], na temelju zaključka da je postojanje obveza u vezi cijena koje je preuzeo, predstavljalo „promijenjene okolnosti“ u posebnom smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, koje su opravdale promjenu metodologije za utvrđivanje njegovih izvoznih cijena u svrhu izračuna granica dampinga.

65. Bitni elementi ove analize, mora se ustvrditi, nisu dovedeni u pitanje.

66. Tako se uopće nije tvrdilo da su institucije Unije počinile očitu pogrešku u ocjeni kada su se kod zaključka o nepouzdanosti i neučinkovitosti cijena za izvoz u Zajednicu, oslonile na te, doduše nesporne podatke.

67. Nije bilo sporno ni to da su institucije mogle ili morale u svojoj ocjeni svrsishodnosti revizije, koju je zatražio SSM, izraditi prospektivnu analizu njegova mogućeg ponašanja na temelju raspoloživih podataka, radi ocjene osobito mogućnosti nastavka i/ili ponavljanja štete i trajnosti navodno promijenjenih okolnosti u smislu članka 11. stavka 3. drugog podstavka osnovne uredbe.

68. Posljedično, i uz pridržaj strogog nadzora nad poštovanjem postupovnih pravila predviđenih osnovnom uredbom, a što ću dolje ispitati, ne proizlazi da su institucije, u činjeničnim i postupovnim okolnostima ovog slučaja i s obzirom na široku ovlast kojom raspolažu, počinile očite pogreške.

VII – **Postojanje promjene okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe koji opravdavaju promjenu metodologije za utvrđivanje izvoznih cijena**

69. Drugim prethodnim pitanjem, sud koji je uputio zahtjev pita Sud vrlo konkretno, s obzirom na odgovor na njegovo prvo pitanje, jesu li institucije morale u izostanku „izričitog utvrđenja“ o postojanju promijenjenih okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, primijeniti istu metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena SSM-a u okviru revizije kao što je ona primijenjena prilikom prvotnog ispitivanja, odnosno metodologiju predviđenu u članku 2. stavku 8. osnovne uredbe. U tom će se kontekstu moći uzeti u obzir drugi dio prvog pitanja suda koji je uputio zahtjev, a u kojemu se u bitnome pita treba li se uzeti u obzir okolnost da su institucije odučile smanjiti stopu antidampinške pristojbe određene SSM-u.

70. Kako je Sud istaknuo [55], članak 11. stavak 9. osnovne uredbe mora se u načelu usko tumačiti jer predviđa odstupanje od općeg pravila prema kojem Komisija u svim ispitnim postupcima za reviziju mora primijeniti istu metodologiju koju je primijenila u prvotnom ispitnom postupku [56], pri čemu je određeno da taj zahtjev ne smije institucijama Unije omogućiti da tu odredbu tumače i primjenjuju na način koji nije sukladan njenom tekstu i cilju [57].

51 — Vidjeti uvodnu izjavu 61. drugu rečenicu Uredbe br. 1279/2007.

52 — Vidjeti uvodnu izjavu 108. Uredbe br. 1279/2007.

53 — Institucije dolaze do istog zaključaka kada ispituju stavljanje izvan snage antidampinških mjera. Vidjeti uvodnu izjavu 126. Uredbe br. 1279/2007.

54 — Vidjeti posebice zaključak uvodne izjave 112. Uredbe br. 1279/2007.

55 — Vidjeti gore navedenu presudu Suda Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće (t. 17.).

56 — Vidjeti u tom smislu također gore navedenu presudu Huvis/Vijeće (t. 41.).

57 — Vidjeti gore navedenu presudu Suda Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće (t. 19.).

71. Osnovna uredba ne daje međutim niti objašnjenja o smislu i svrsi općeg pravila koje je tako utvrđeno u njezinu članku 11. stavku 9., te o tome što točno znači „metodologija“ na koju se poziva, niti podatke o preciznim uvjetima u skladu s kojima je moguće odstupiti od tog pravila, niti o prirodi odnosnih okolnosti niti o dosegu zahtijevanih promjena.

72. Slijedom toga, Sud mora tumačiti tu odredbu vodeći računa, u skladu sa svojom sudskom praksom, ne samo o njezinu tekstu, već i o kontekstu čiji je dio i ciljevima kojima teži [58] uzimajući u obzir opću strukturu i cilj kojem osnovna uredba teži [59]. Njezin nastanak može se prema potrebi također pokazati važnim za njezino tumačenje [60].

73. Mora se u tom zadnjem pogledu istaći da se pravilo utvrđeno u članku 11. stavku 9. osnovne uredbe pojavilo u propisu primjenjivom na reviziju antidampinških mjera [61] s donošenjem Uredbe (EZ) br. 3283/94 [62] i da se na jednak način pojavljuje u svim kasnijim uredbama [63].

74. Međutim, pripremni radovi ne daju nikakve naznake koja bi pomogle kod tumačenja ove odredbe jer prvotni prijedlog Komisije [64] nije bio podvrgnut nikakvoj bitnoj izmjeni [65]. Također se može primijetiti da antidampinški zakonik GATT-a iz 1994. ne sadrži odredbe istovrijedne odredbama iz članka 11. stavka 9. osnovne uredbe tako da se pravilo koje sadrži ne može smatrati prenošenjem jednog od podrobnih pravila tog zakonika koje se mora tumačiti u skladu s njim [66].

75. Međutim, ne može se ne spomenuti da je u okviru revizije Uredbe br. 1225/2009 [67], Komisija predložila brisanje tog općeg pravila navodeći da je, s jedne strane, njezina primjena stvorila neizvjesnost u praksi, osobito u vezi s promjenom zahtijevanih okolnosti i, s druge strane, dovela do nastavka upotrebe očito zastarjelih metodologija.

76. To ne mijenja okolnost da su odredbe članka 11. stavka 9. osnovne uredbe bile primjenjive na datum donošenja Uredbe br. 1279/2007, da su obvezivale institucije i da je stoga Sud mora tumačiti i primijeniti u okviru ovog zahtjeva za prethodnu odluku.

58 — Vidjeti osobito presudu od 1. travnja 1993., Findling Wälzlager (C-136/91, Zb., str. I-1793, t. 11.).

59 — Vidjeti osobito presudu od 16. rujna 2008., Isle of Wight Council i dr. (C-288/07, Zb., str. I-7203., t. 25.).

60 — Vidjeti gore navedenu presudu Pringle (t. 135.), i presudu od 3. listopada 2013., Inuit Tapiriit Kanatami i dr./Europski parlament i Vijeće (C-583/11 P, t. 50.).

61 — Prethodne osnovne uredbe nisu sadržavale istovrijedne odredbe. Vidjeti osobito Uredbu Vijeća (EEZ) br. 2423/88 od 11. srpnja 1988. o zaštiti od dampinškog ili subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske ekonomske zajednice (SL L 209, str. 1.) (neslužbeni prijevod). Slično pravilo nalazilo se međutim u članku 16. navedene uredbe i bilo je posvećeno povratu neopravdano plaćenih pristojbi.

62 — Uredba Vijeća od 22. prosinca 1994. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu države članice Europske zajednice (SL L 349, str. 1.), članak 11. stavak 9. (neslužbeni prijevod]).

63 — Osim osnovne uredbe, vidjeti Uredbu Vijeća (EZ) br. 1225/2009 od 30. studenoga 2009. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice (SL L 343, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 30.).

64 — Vidjeti Komunikaciju Komisije od 5. travnja 1994. naslovljenu «Zakonodavstvo za provedbu urugvajskog kruga» (COM(1994) 414 final, str. 160. i dalje, a posebno str. 212.).

65 — Za amandmane Europskog parlamenta vidjeti Zakonodavnu rezoluciju o Mišljenju Europskog parlamenta o prijedlogu Uredbe Vijeća o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice (SL 1995, C 18, str. 66.).

66 — O ovom zahtjevu vidjeti osobito gore navedenu presudu Petrotub i Republica (t. 56.).

67 — Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 10. travnja 2013. o modernizaciji instrumenata trgovinske zaštite i njihovoj prilagodbi za potrebe europskog gospodarstva (COM(2013) 191 final). Člankom 1. stavkom 5. točka (b) Prijedloga Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća kojom se mijenja osobito Uredba br. 1225/2009 (COM(2013) 192 final), podnijetog 10. travnja 2013., predlaže se posljedično čisto i jednostavno brisanje članka 11. stavka 9. osnovne uredbe. Postupak donošenja nove uredbe još uvijek je u tijeku.

77. Iz cjelokupnog razmatranja članka 11. osnovne uredbe i osobito njegovih stavaka 1., 3. i 9., s obzirom na sustav uspostavljen tom uredbom, može se zaključiti da je istovjetnost metodologije, s jedne strane, logično nužna za utvrđivanje, nastavlja li se damping kako je utvrđeno tijekom prvotnog ispitnog postupka, i moraju li se prvotno donesene mjere održati na snazi u svojem obliku i visini ili izmijeniti odnosno opozvati[68]. Istovjetnost metodologije jamči, s druge strane, poduzetnicima na koje se odnose antidampinške mjere, određenu predvidljivost i stoga određeni oblik pravne sigurnosti u provođenju antidampinških propisa Unije.

78. U ovom slučaju nije sporno da u Uredbi br. 1279/2007 institucije nisu primijenile istu metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena SSM-a kao u Uredbi br. 1601/2001. Smatrajući da cijene SSM-a za izvoz u Zajednicu, koje su primijenjene tijekom prvotnog ispitnog postupka, nisu bile niti pouzdane niti učinkovite zbog obveza u vezi cijene koje je preuzeo, one su izračunale cijene uzimajući u obzir njegove cijene za izvoz u treće zemlje.

79. Nije sporno niti to da Uredba br. 1279/2007 izričito ne spominje postojanje „promijenjenih okolnosti“ u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, koje opravdavaju promjenu metodologije za utvrđivanje izvoznih cijena SSM-a. Sama ta okolnost ne može dovesti do zaključka da je navedena uredba nezakonita.

80. Naime, iz gore navedenih uvodnih izjava Uredbe br. 1279/2007, implicitno, ali jasno proizlazi, da se postojanje obveza u vezi cijena preuzetih od strane SSM-a, smatra glavnim konstitutivnim čimbenikom te promjene.

81. Stoga se postavlja pitanje je li ispravno smatrati da obveze u vezi cijene pretpostavljaju same po sebi promjenu okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe. Međutim, proizlazi da se Uredba br. 1279/2007 iscrpno izražava u tom pogledu[69], podrobno obrazlažući da cijene SSM-a za izvoz u Zajednicu nisu bile niti pouzdane niti trajne zbog, konkretno, postojanja obveza u vezi cijena. Drugim riječima, razlozi zbog kojih se smatralo da se okolnosti u vezi dampinga nisu promijenile u smislu članka 11. stavka 3. osnovne uredbe, isti su oni koji opravdavaju potrebu za napuštanjem metodologije utvrđivanja prvotno primijenjenih izvoznih cijena, u skladu s člankom 11. stavkom 9. navedene uredbe. Jednostavnije rečeno, prvotno primijenjena metodologija je ta koja je prestala biti pouzdana u okviru revizije. U takvoj situaciji nije moguće doći do zaključka osim onog da institucije nisu dužne primijeniti pravilo predviđeno u članku 11. stavku 9. osnove uredbe koji ih obvezuje na primjenu iste metodologije.

82. Stoga na drugo pitanje, kako ga je postavio sud koji je uputio zahtjev, valja odgovoriti na način da se članak 11. stavak 9. osnovne uredbe mora tumačiti tako da Komisija u okviru revizije antidampinške mjere ne mora primjenjivati istu metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena kao što je ona primijenjena u prvotnom ispitnom postupku jer je zakonito utvrđeno da izvozne cijene određene prema toj metodologiji nisu niti pouzdane niti trajne i to posebno zbog postojanje obveza u vezi cijene.

83. Polazeći od toga postavlja se konačno dodatno pitanje o zakonitosti posebne metodologije koje su institucije primijenile za utvrđivanje izvoznih cijena SSM-a - pitanje koje je sud koji je uputio zahtjev istaknuo u istome, iako ono nije obuhvaćeno pitanjima koje on postavlja[70] i na koje članak 11. stavak 9. osnovne uredbe ne daje izričit odgovor.

68 — Vidjeti osobito, Müller, W., Khan, N., i Scharf, T., *EC and WTO Anti-Dumping Law*, Oxford University Press, 2009., br. 11.41, 2. izdanje, osobito str. 521.

69 — Vidjeti osobito uvodne izjave 107. do 112. Uredbe br. 1279/2007.

70 — Sud koji je uputio zahtjev upućuje na gore navedenu presudu Huvis/Conseil, ali je ne citira. Povrh toga valja podsjetiti da je gore navedena presuda Suda Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće donesena na datum nakon onog na koji je Sudu podnesen ovaj zahtjev za prethodnu odluku.

84. Vijeće je u svojem pisanom očitovanju iznijelo da institucije u ovom slučaju nisu primijenile članak 2. stavak 9. osnovne uredbe, nego samo članak 11. stavak 3. navedene uredbe i da su one s obzirom na promijenjene okolnosti stvorene obvezama u vezi cijene odlučile koristiti izvozne cijene SSM-a u trećim zemljama. Ono dodaje da članak 11. stavak 9. osnovne uredbe daje institucijama diskrecijski prostor u izboru metodologije za utvrđivanje izvoznih cijena, pri čemu se odredbe navedenog članka 2. moraju „propisno uzeti u obzir".

85. Mora se u tom pogledu prije svega primijetiti da je naime točno u odnosu na SSM [71], da se Uredba br. 1279/2007 niti u jednom trenutku ne poziva na odredbe članka 2. stavka 9. osnovne uredbe, niti izričito niti prešutno.

86. Mora se potom istaći, s jedne strane, i kao što sam već naveo, da članak 11. osnove uredbe ne daje ni najmanje naznake o metodologiji prema kojoj se osobito izvozne cijene moraju utvrditi u okviru postupka revizije u slučaju promijenjenih okolnosti u smislu njegova stavka 9. [72]

87. U tim se uvjetima ne može smatrati da su institucije očito prekoračile granice široke diskrecijske ovlasti kojom raspolažu prilikom njezine provedbe u popunjavanju praznina osnovne uredbe.

88. S druge strane, iako se odredbe članka 2. stavka 2. osnovne uredbe, koje se primjenjuju samo na prvotno uvođenje antidampinške pristojbe, ne mogu čisto i jednostavno primijeniti u okviru revizije, one međutim daju referentnu osnovu. Međutim, članak 2. stavak 9. prvi podstavak osnovne uredbe predviđa *in fine*, da se izvozne cijene utvrde na „svakoj razumnoj osnovi", ako su uvjeti koje predviđa ispunjeni.

89. Iz toga se može zaključiti da su se tijela, stoga što su valjano mogla zaključiti da izvozne cijene SSM-a nisu bile pouzdane i da je slijedom toga došlo do promjene okolnosti u smislu članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, mogla osloboditi teksta članka 2. stavka 8. navedene uredbe i primijeniti svaku metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena, ako je ta metodologija bila razumna.

90. Međutim, ne proizlazi da se u ostalom nije navelo da je za institucije bilo nerazumno da izračunaju izvozne cijene SSM-a primjenjujući njegove cijene izvoza u treće zemlje.

91. Mora se također voditi računa o činjenici da se Uredbom br. 1279/2007 uopće nije došlo do zaključka o potrebi za održavanjem na snazi prvotne antidampinške mjere određene SSM-u, nego je njome nasuprot tomu i vodeći računa o nepostojanju promijenjenih okolnosti u smislu članka 11. stavka 3. osnovne uredbe, konačno smanjena stopa antidampinške pristojbe koja se primjenjuje na SSM. Time se uz uvažavanje drugog dijela prvog prethodnog pitanja suda koji je uputio zahtjev mora utvrditi da Uredba br. 1279/2007 savršeno odgovara temeljenom cilju koji se osnovnom uredbom nastoji ostvariti, a prema kojem uvođenje antidampinške pristojbe mora biti nužno potrebno za uklanjanje štetnog dampinga.

92. U tim okolnostima, ne proizlazi da su institucije izvršile očito neprikladan ili nerazuman izbor, odlučivši izračunati izvozne cijene SSM-a, uzimajući među ostalim u obzir njegove cijene za izvoz u treće zemlje [73].

93. Slijedom navedenog, valja zaključiti da razmatranjem postavljenih pitanja nije otkriven nijedan element koji bi utjecao na valjanost Uredbe br. 1279/2007.

71 — Ova odredba je, nasuprot tomu, bila primjenjivana s obzirom na druge poduzetnike. Vidjeti uvodne izjave 49, 81. i 87. Uredbe br. 1279/2007.

72 — Budući da antidampinški zakonik iz 1994. ne sadrži pravilo jednakovrijedno onome iz članka 11. stavka 9. osnovne uredbe, logično je da ne određuje ništa u tom pogledu.

73 — Vidjeti po analogiji presude od 22. listopada 1991., Nölle (C-16/90, Zb., str. I-5163., t. 11. do 13.), i od 29. svibnja 1997., Rotexchemie (C-26/96, Zb., str. I-2817., t. 9. do 12.).

VIII – **Zaključak**

94. S obzirom na iznesena razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je postavio Varhoven administrativen sad odgovori na sljedeći način:

1. Članak 11. stavak 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 384/96 od 22. prosinca 1995. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice, mora se tumačiti na način da Europska komisija u okviru revizije antidampinške mjere ne mora primjenjivati istu metodologiju za utvrđivanje izvoznih cijena kao što je ona primijenjena u prvotnom ispitnom postupku jer je zakonito utvrđeno da izvozne cijene određene prema toj metodologiji nisu niti pouzdane niti trajne i to posebno zbog postojanja obveza u vezi cijene.

2. Razmatranjem postavljenih pitanja nije otkriven nijedan element koji bi utjecao na valjanost Uredbe Vijeća (EZ) br. 1279/2007 od 30. listopada 2007. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na određenu željeznu ili čeličnu užad i kabele podrijetlom iz Ruske Federacije i stavljanju izvan snage antidampinških mjera na uvoz određene željezne ili čelične užadi i kabela podrijetlom iz Tajlanda i Turske.